

Ευτύχης Μπιτσάκης *Τα πετρέλαια, ο Οτσαλάν κι εμείς**

Η ανθρωπιστική δεν είναι, προφανώς, η μόνη πλευρά του προβλήματος Οτσαλάν. Η παράδοσή του στους Τούρκους ανέδειξε μερικές από τις όψεις της φρικαλέας Νέας Τάξης: Την κατάργηση στην πράξη —αλλά και τον περιορισμό τυπικά— του δικαιώματος για πολιτικό άσυλο. Την υποτέλεια των ευρωπαϊκών κυβερνήσεων απέναντι στις ΗΠΑ. Την αντίστοιχη υποταγή της ελληνικής κυβέρνησης στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από μια άλλη πλευρά, την ελεεινότητα του ελληνικού κράτους.

Αλλά ας πάρουμε το πρόβλημα από την αρχή. Τι είναι οι Κούρδοι; Ένας αρχαίος λαός 30-35 εκατομμυρίων, με ενιαία γεωγραφική κατανομή, κοινή γλώσσα, πολιτισμό και θρησκεία. Είναι, συνεπώς, ένα έθνος, αλλά έθνος κομμένο στα τέσσερα. Κατά συνέπεια, ένα έθνος που έχει το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης: να δημιουργήσει τη δική του ενιαία κρατική οντότητα και να ζήσει ελεύθερο.

Δεκαετίες τώρα οι Κούρδοι αγωνίζονται για την ανεξαρτησία τους, εξαπατημένοι από τις μεγάλες δυνάμεις και υφιστάμενοι έναν πόλεμο γενοκτονίας από την Τουρκία, αλλά και από το «σοσιαλιστικό»

καθεστώς του Σαντάμ Χουσεΐν. Τρεις χιλιάδες χωριά κατεστραμμένα από τον τουρκικό στρατό και τριάντα χιλιάδες νεκροί. Κι αυτά, με όπλα της «δημοκρατικής» Δύσης.

Το κουρδικό απελευθερωτικό κίνημα —όπως είναι γνωστό— δεν είναι ενιαίο. Η κύρια συνιστώσα του, που αντιπροσωπεύει τη θέληση της πλειοψηφίας των Κούρδων, είναι το ΡΚΚ. Το κίνημα αυτοχαρακτηρίζεται «μαρξιστικό-λενινιστικό». Αλλά όποιες αντιρροήσεις κι αν έχει κανείς για τη στρατηγική, τη φυσιογνωμία ή τις μεθόδους του, είναι θέμα αρχής η υπεράσπισή του. Η ανάγκη για διεθνή αλληλεγγύη προς το ΡΚΚ και συνολικά προς τον κουρδικό λαό.

Η Τουρκία μάταια αγωνίζεται επί 15 χρόνια να συντρίψει το ΡΚΚ. Όμως η στρατηγική των ΗΠΑ, η πολιτική των τούρκων στρατοκρατών και οι συμμαχίες για τα πετρέλαια της Μέσης Ανατολής δημιούργησαν μια νέα πραγματικότητα. Η ένταση των πολεμικών επιχειρήσεων του τουρκικού στρατού, η εγκατάληψη των Κούρδων από τη Συρία και η ελεεινή στάση του Ιράκ, δημιούργησαν ένα δυσμενή συσχετισμό δυνάμεων για τους κούρδους αγωνιστές. Η απόπειρα του Οτσαλάν να

* Το κείμενο αυτό γράφτηκε στις 23 Μαρτίου. Ασφαλώς μέχρι τη δημοσίευσή του πολλά θα έχουν συμβεί. Τα βασικά σημεία του δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα *Τα Νέα*, στις 19 Μαρτίου.

ζητήσει άσυλο σε κάποια ευρωπαϊκή χώρα και να διεθνοποιήσει το Κουρδικό ήταν, προφανώς, συνέπεια αυτής της νέας δυσμενούς πραγματικότητας.

Πρώτα λοιπόν οι τούρκοι στρατοκράτες και πολιτικοί. Στην πολιτική της Τουρκίας εμπλέκονται τα πετρέλαια και οι δρόμοι των αγωγών του πετρελαίου. Στο «παχνίδι» έχουν μπει και οι αμερικανικές εταιρίες πετρελαίου, η ρωσική μαφία και ο κ. Πριμακόφ (τέως αρχηγός της KGB και νυν πρωθυπουργός!). Έτσι προέκυψε ο Οτσαλάν, περιφερόμενος στους ουρανούς, χωρίς να βρίσκεται κάποια γωνία στην «ουμανιστική» Ευρώπη του Σένγκεν. Έτσι ο ηγέτης των Κούρδων μεταφέρθηκε από ανεύθυνα πρόσωπα στη χώρα μας.

Μια πρώτη παρατήρηση για τη στάση των χωρών της λεγόμενης Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως είναι γνωστό, στην Ευρώπη υπάρχει μια μακρά παράδοση χορήγησης πολιτικού ασύλου σε άτομα που διώκονται για την πολιτική τους δραστηριότητα, τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις ή για την εθνικότητά τους. Άλλωστε το δικαίωμα για άσυλο έχει κατοχυρωθεί και επίσημα από την Οικουμενική Διακήρυξη (1945), τη Σύμβαση της Γενεύης (1951) και τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ του 1967 (για λεπτομέρειες, βλ. το άρθρο της Τ. Χριστοδουλοπούλου στην *Εποχή*, 21/3/99). Παρά ταύτα, τρεις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις αρνήθηκαν, ως γνωστόν, να δεχτούν τον Οτσαλάν, ενώ οι άλλες σιώπησαν, δηλώνοντας με τη σιωπή τους την άρνησή τους αν θα ετίθετο θέμα. Έτσι ο Οτσαλάν κατέληξε στη χώρα μας.

Τι θα έπρεπε να κάνει η ελληνική κυβέρνηση, αν είχε το θάρρος να σεβαστεί όχι μόνο τους άγραφους νόμους της φιλοξενίας, αλλά και τους επίσημους θεσμούς; Αφού δεν είχε το θάρρος να χορηγήσει άσυλο στον Οτσαλάν, έπρεπε, έστω, να γνωστοποιήσει

την παρουσία του κούρδου ηγέτη στο ελληνικό έδαφος, να τον θέσει υπό περιορισμό και να μεταθέσει το πρόβλημα στις πλάτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (της οποίας αποτελούμε «Νομαρχία»), ζητώντας της να βρει λύση στο πρόβλημα. Και αν η «Δύση» ένιπτε τις χείρας ως Πόντιος Πιλάτος, να κρατά τον Οτσαλάν επ' αόριστον υπό περιορισμό, θέτοντας το πρόβλημα σε διεθνή αρμόδια όργανα, ακόμα και στον ΟΗΕ.

Γιατί η ελληνική κυβέρνηση απέφυγε αυτή τη λύση; Διότι, όπως ισχυρίζεται ο κ. Πάγκαλος, «έτσι θα εμπλεκόμαστε στην υπόθεση Οτσαλάν. Η Αμερική θα μας έλεγε πιάστε τον και δώστε τον στους Τούρκους. οι άλλοι θα αδιαφορούσαν» (*Το Έθνος*, 15/3. *Το Βήμα*, 21/3). Προφανώς τα επιχειρήματα αυτά δεν πείθουν και δεν απαλλάσσουν την κυβέρνηση. Έτσι ο κ. Πάγκαλος φτάνει να ισχυριστεί αυθαίρετα και πέρα από κάθε αληθοφάνεια ότι ο Οτσαλάν ήρθε εδώ με σκοπό να προκαλέσει πόλεμο μεταξύ Τουρκίας και Ελλάδας» (*Το Βήμα*, 21/3).

Αλλά τόσο η κυβέρνηση, όσο και μέρος των ΜΜΕ, πρόβαλαν το επιχειρήμα ότι αν κρατούσαμε τον Οτσαλάν η Τουρκία θα έφτανε μέχρι τον πόλεμο. Το επιχειρήμα είναι ανόητο. Περισσότερο ρεαλιστής ο κ. Πάγκαλος, θα δηλώσει: «Έστω και ο πόλεμος των εντυπώσεων θα ακούσε για να καταστρέψει τελείως την οικονομία μας και την ευρωπαϊκή μας προοπτική» (*Το Έθνος*, 15/3).

Δεν ήταν λοιπόν ο φόβος για πόλεμο με την Τουρκία. (Οι Τούρκοι στρατηγοί δεν είναι ανόητοι.) Η Τουρκία θα εκβιάζει. Και όσο εμείς θα υποχωρούμε, η Τουρκία θα εκβιάζει περισσότερο. Το πρόβλημα συνεπώς βρίσκεται, κυρίως, αλλού: «Να μη διαταραχτεί η ευρωπαϊκή μας προοπτική». Την ίδια άποψη διατύπωσε εξάλλου και ο κ. Σημίτης: Να μη διαταραχτεί η πορεία προς τον «εθνικό στόχο, δηλαδή την ΟΝΕ,

η πορεία της οικονομίας και του χρηματιστηρίου (διάβαζε: του γενικευμένου τζόγου). Και για να βεβαιώσει τους Αμερικανούς για την καλή του διαγωγή, η πρωθυπουργός της χώρας έφτασε στο σημείο να αποκηρύξει κάθε «αποσχιστικό», δηλαδή απελευθερωτικό, κίνημα και κάθε μορφή «τρομοκρατίας» —δηλαδή, έμμεσα, και το απελευθερωτικό κίνημα του Κουρδιστάν.

Αλλά ποιοι είναι οι τρομοκράτες; Οι Κούρδοι που αγωνίζονται για την ελευθερία τους ή οι ΗΠΑ-παγκόσμιος χωροφύλακας (θυμηθείτε τον πόλεμο του Κόλπου ή της Γιουγκοσλαβίας), και οι στρατοκράτες της Άγκυρας; Καμιά αντιστροφή του νοήματος των εννοιών δεν πρόκειται να κρύψει την κραυγαλέα πραγματικότητα.

Έτσι η ελληνική κυβέρνηση εξαπέστειλε τον Οτσαλάν στην Κένυα! Γιατί στην Κένυα, το άντρο της ΣΙΑ; Σύμφωνα με τον κ. Πάγκαλο, αυτό το είχε ζητήσει ο ίδιος ο Οτσαλάν. Αλλά η δήλωση αυτή διαψεύστηκε από μεταγενέστερες μαρτυρίες. Γιατί λοιπόν στην Κένυα;

Εδώ αρχίζει το σκοτάδι. Αλλά η έκθεση του έλληνα πρεσβευτή και οι καταθέσεις του ταγματάρχη Καλεντερίδη φώτισαν με άπλετο «μαύρο φως» την άθλια αυτή ιστορία. Θαυμάστε: «Πετάχτε τους έξω! Ο μεγάλος τραγουδιστής ζητά άμεση απομάκρυνση από το κονάκι. Να του πεις να τσακιστεί, να φύγει γρήγορα, να πάει όπου θέλει. Να βρεθούν ντόπιοι “φουσκωτοί” [μπράβοι] για να πετάξουν έξω τον Οτσαλάν». Και όταν ο θρυλικός Άπο είχε παραδοθεί στους δημίους του, ο έλληνας πρεσβευτής και ο κ. Καλεντερίδης διατάχτηκαν «να αποχωρήσουν αμέσως από το χώρο του αεροδρομίου και να επιστρέψουν στην πρεσβεία, κόβοντας κάθε περαιτέρω επαφή με τις συνοδούς του Οτσαλάν», οι οποίες σώθηκαν χάρη στην ανυπακχή των δυο κρατικών υπαλλήλων.

Η ελληνική κυβέρνηση δεν τόλμησε να παραχωρήσει άσυλο στον Οτσαλάν. Δεν τόλμησε καν να τον θέσει υπό περιορισμό και να τον «φορτώσει» στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως κυβέρνηση υπό κηδεμονία, τον εξαπέστειλε! Γιατί όμως στην Κένυα; Και γιατί τον πέταξε στο δρόμο και τον παρέδωσε στους Κενυάτες (ή στους «ψηλούς και ξανθούς», κατά τον κ. Πάγκαλο), χωρίς εγγυήσεις, χωρίς συνοδεία, χωρίς να ξέρει σε ποιο αεροπλάνο θα επιβιβαζόταν και ποιος θα ήταν ο προορισμός του αεροπλάνου; Έλλειψη ψυχραιμίας; Ανικανότητα; ΟΧΙ! Παράδοση εν ψυχρώ. Το μαρτυρεί η έκθεση του έλληνα πρεσβευτή. Το δηλώνει κυνικά και με καθυστέρηση ο κ. Πάγκαλος: «Μπήκε από το παράθυρο, έπρεπε να βγει από το παράθυρο» (*Το Έθνος*, 15/3). Δεν ξέρω αν στην αρχή η κυβέρνηση ήθελε να τον εξαποστείλει αλλά και να τον σώσει. Η ουσία είναι ότι τελικά τον παρέδωσε.

Ήμουν από εκείνους που δεν ήθελαν να πιστέψουν ότι ελληνική κυβέρνηση θα μπορούσε να διαπράξει μια τέτοια ατιμία. Γιατί λοιπόν φορτώθηκε αυτό το άγος; Πρόκειται μόνο για ενδοτικότητα απέναντι στους εκβιασμούς της Τουρκίας και στις εντολές του κ. Μπερνς; Όχι μόνο και όχι κυρίως. Τονίστηκε ήδη: Η κυβέρνηση έχει ένα στόχο. Τον εκσυγχρονισμό (δηλαδή την αναδιάρθρωση του ελληνικού καπιταλισμού στα πλαίσια του Μάαστριχτ κ.λπ.), την είσοδο στην ΟΝΕ και τη συμμετοχή, συνολικά, στη διαδικασία της ευρωπαϊκής κεφαλαιοκρατικής ολοκλήρωσης. Ακόμα: Δεν πρέπει να υποθηκωντεί η επιδίωξη του ελληνικού κεφαλαίου να διαδραματίσει στην περιοχή των Βαλκανίων και ευρύτερα το ρόλο τοπικής, περιφερειακής, μικρο-ιμπεριαλιστικής οικονομικής δύναμης. Μπροστά σ' αυτούς τους «υψηλούς» στόχους, τα πάντα επιτρέπονται και επιβάλλονται! Τλήμων αρετή!

Καλά οι πολιτικοί. Αλλά από κοντά προσέτρεξαν και κάμποσοι άνθρωποι της επιστήμης και της τέχνης να στηρίξουν με το όποιο κύρος τους αυτή την πολιτική, δηλώνοντας μάλιστα, ως εάν ήταν δύναμη εξουσίας ότι «δεν θα επιτρέψουν σε κανένα να ανακόψει τη μεγάλη προσπάθεια της ένταξης στην ONE». Άξιος ο μισθός τους, ευρωπαϊκός ή εγχώριος. Κατά τους άλλοτε αριστερούς διανοούμενους μας, «η αλοκλήρωση της ευρωπαϊκής προοπτικής της χώρας αποτελεί σήμερα την πιο κρίσιμη επιλογή» Σύμφωνα: από ποιους και υπέρ τίνων;

Οι ευρωπαίοι μας, ανίκανοι να δουν το θεμελιώδες, ανάγουν σε πρωταρχικό «εθνικό» κίνδυνο το «κόμμα του πολέμου» (πολύ «έξυπνο» το εύρημα!). Την ίδια στιγμή καταπίνουν άφωνοι την πράξη της παράδοσης ή τις αμερικανικές εντολές και το ευρωπαϊκό δίκτυο των χαφιέδων του Σένγκεν. Να μπορούμε λοιπόν στην Ευρώπη του Σένγκεν, όπου οι αγωνιστές της ελευθερίας δεν θα βρίσκουν πλέον άσυλο. Να μπορούμε στην Ευρώπη-φυλακή των λαών, φρούριο ενάντια στους ξένους. Να μπορούμε στην Ευρώπη των πολυεθνικών, της Κεντρικής και της Γερμανικής Τράπεζας. Να αποδεχτούμε,

γενικότερα, την αμερικανική ειρήνη-νεκροταφείο της ελευθερίας.

Αλλά όσοι δεν έχουν μεταμορφωθεί από τη σύγχρονη Κίρκη δεν δέχονται το ψεύτικο δίλημμα: με τους εθνικιστές «υπερπατριώτες» ή με την Ευρώπη του κεφαλαίου.

Η πρώτη πράξη της τραγωδίας του Οτσαλάν έχει τελειώσει. Η ένοχη κυβέρνηση φροντίζει να ξεχαστεί η υπόθεση. Μπορεί ο κ. Πάγκαλος να αποδοκιμάστηκε από μια μερίδα —κυρίως τους νέους— στο πρόσφατο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ. Όμως το όνομα του Οτσαλάν δεν ακούστηκε. Από την άλλη πλευρά, ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, η ελληνική κυβέρνηση και μερίδα διανοούμενων ζητούν αφελώς «δίκαιη δίκη». Δίκαιη δίκη στην Τουρκία των στρατοκρατών, από —ουσιαστικά— στρατοδικείο. Δίκαιη δίκη άλλωστε θα σήμαινε πανηγυρική αθώωση και επιβράβευση του Οτσαλάν! Λίγη ντροπή δεν θα έκανε κακό.

Λοιπόν; Αυτό που χρειάζεται είναι να ενταθούν οι κινήσεις για τη σωτηρία του Οτσαλάν. να ενισχυθεί το κίνημα αλληλεγγύης προς τον αγωνιζόμενο λαό των Κούρδων. Να συμπαρασταθούμε στους εδώ πρόσφυγες Κούρδους, Τούρκους και Ιρακινούς.

Λεωνίδας Βατικιώτης
*Υπόθεση Οτσαλάν: Το χαμένο γόητρο
της εξωτερικής πολιτικής*